

ΘΕΑΤΡΟ

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Είμαστε, όπως είναι γνωστό, στά φυλλοκάρδια της θεατρικής σαιζόν. Ο μήνας που πέρασε θάπρεπε να είναι ένας απ' τους πιο χαρακτηριστικούς. Θάπρεπε να μας είχε δώσει την πρώτη συγκομιδή της φτερινής θεατρικής παραγωγής, μά και της εργασίας όσον αφορά την έρμηνεία, τη σκηνοθεσία, τη σκηνογραφία. Και να σαν ένας άπολογισμός, τί συγκεκριμένα μας έδωσε το θέατρο της Πρώτας.

Πρώτο και κύριο, τὰ ελληνικά έργα. Ο θίασος του «Μοντιάλ» που συμπεριλαμβάνει στοιχεία διαλεκτά και δοκιμασμένα, μ' όλ' που πρόκειται για

ήθοποιους ακόμη νέους—όπως ή δίδα Παπαδάκη, οί κ. κ. Γληνός, Λογοθετίδης—ακόμη και ένα βετεράνο της σκηνής—όπως ο κ. Μαρίκος—άνεβασε τὸ «Εμείς τὰ ζῶα» τοῦ κ. Θ. Συναδινού. Ἐς ποῦμε άμέσως ὅτι, σχετικά κι ανάλογα με άλλα έργα τὸ άνέβασμα στο σύνολο του στάθηκε ικανοποιητικό. Αυτό οφείλεται στο ὅτι ή επίχειρηση Μακέδου, ή μόνη ἔτσι ή άλλοιως μόνιμη θεατρική επίχειρηση που διαθέτει ένα φορμαρισμένο θεατρικό κεφάλαιο—και που άπλώνεται τόσο στο έλαφρό θέατρο ὅσο και στο θέατρο τῆς πρώτας, άνταποκρίθηκε στα ἔξοδα. Ὡς τόσο, δέν ὑπῆρχε ρεζί, αντίστροφα με τὸ ὅτι είχε γίνει στο έργο τοῦ κ. Μωραϊτίνη, όπου είχε αναλάβει τὴ σκηνοθεσία ὁ κ. Σπύρος Μελάς. Ὅμως ή σκηνογραφία είχε άνατεθεῖ στον κ. Κλώνη, που είναι γνωστή πια ή αξία τῆς μακέτας του και που με μίαν άλματώδη πρόοδο έχει κι ὅλας ρίξει στην άφάνεια ὁ νεαρός αὐτός καλλιτέχνης τὴν παλιά σκουριασμένη ρουτίνα.

Ὅσον αφορά τώρα τὸ έργο τοῦ κ. Συναδινού,

αὐτὸ γενικά, στην κριτική τοῦ καθημερινοῦ τύπου, καταγοῦθηκε ἀπὸ τοὺς άσπονδους φίλους τοῦ συγγραφέα. Ὡς τόσο, δὲ θάπρεπε νὰ νομισθεῖ ὅτι τὸ κριτικόνημα αὐτὸ εἶχεν ὡς ἐλατήρια καθαρὰ προσωδικούς λόγους. Ἡ Κριτική σὴ μεγάλη της αλυσινότητα χτύπησε τὸν κ. Συναδινό, γιατί τὸ έργο του, σαν μιά σάτυρα, παρουσίασε μίαν άντιθεση σὴ θέση τῶν «κειμένων θεσμών». Ξεκινώντας ἀπὸ τέτοια ἐλατήρια φυσικό εἶταν νὰ εἶχε ἐκμεταλλευθεῖ ή δυσμενής Κριτική τίς καταφανείς τεχνικές ἀτέλειες τῆς μορφῆς, τὴν ἔλλειψη τοῦ παλμοῦ, τὴ σχέση με κινηματογραφικές μορφές. Ἐπειτα ἀπ' αὐτό, δέν εἶτανε δύσκολο νὰ παρασιωπηθοῦν και νὰ παραγνωριστοῦν οἱ πλευρές ἐκείνες που παρουσίαζαν μιά προσπάθεια αξιοπρόσεκτη. Συμπέρασμα—ὅσον αφορά τὴ μορφή—εἶναι ὅτι, αν ὁ συγγραφέας κατόρθωνε νὰ παρουσιάσει ἕνα ἄριστο τεχνικό σύνολο, αν οἱ μορφικές ἀρετές τοῦ έργου παρουσίαζαν μιά κάποια πρωτοτυπία και ἀπηχούσαν ἐπιτυχῆς ἐμπνεύσεις, τὸ χτύπημα θά εἶταν βέβαια δυσκολότερο και θά περιοριζότανε τὸ δίχως ἄλλο σὴν οὐσία τοῦ έργου.

Ὅσον αφορά τὴν οὐσία αὐτή, ή γνώμη μας εἶναι τούτη δῶ :

Εἶναι καιρὸς τώρα που ὁ κ. Σ. καταπιάνεται με κοινωνικά θέματα. Ἀντίστροφα με τὸν κ. Μωραϊτίνη που παίρνει πάντα και καθαρὰ ἀντιδραστική ἀποψη, ὁ κ. Σ. θέλει και προσπαθεῖ νὰ δώσει στο περιεχόμενο του μίαν ἔτσι ή άλλοιως «προοδευτική» κατεύθυνση. Ὁ ἴδιος φαντάζεται πολλές φορές ὅτι φτάνει ὡς τὴν ἀριστερότητα. Ὅμως, ὅμοια κι ἀνάλογα με τὸν κ. Μ., ἔτσι και ὁ κ. Σ. μένει σὴν πὸ ἐπιπόλαια ὄψη τοῦ παρεχόμενου του πὸν κατανιὰ ἀπελπιστικά ριχό, μέσα στο πέλαγος μᾶς κενῆς φρασεολογίας. Που οφείλεται αὐτό; Πρώτο και κύριο, σὴν ἔλλειψη μᾶς συγκεκριμένης κοσμοθεωρίας και συνεπόμενα σὴν ἔλλειψη ἑνός ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ. Ὁ κ. Σ. ἔχει γιὰ τὰ κοινωνικά προβλήματα—ἀεξάρτητα ἀπ' τὴ θέση που θά μπορούσε νὰ πάρει—τέτοια και τόση ιδέα, ὅση θά μπορούσε νὰ εἶχε γιὰ τὸ κινεζικό συνταχτικό. Βέλει τὸν κοινωνικό κόσμο με τὸν πρωτόγονο κ' ἐπιπόλαιο τρόπο που τὸν βλέπει ἕνας ὁποιοσδήποτε ἀστοιχειώτης. Και φυσικά προσπαθεῖ νὰ ἐφεύρει και νὰ φαιμοκάρει καταστάσεις και λύσεις. Ἡ ἀντιδραστική ή «προοδευτική» γραμμή, αὐτὸ δὲ θάλλαζε τίποτα οὔτε σὴν ὄλη εργασία τοῦ κ. Σ. μα οὔτε και στίς δικές μας κρίσεις. Δεύτερο στοιχείο εἶναι ή προσπάθεια τοῦ συγγραφέα γιὰ σχινοβατικούς ἐλιγμούς, με μόνη τάση νὰ ικανοποιήσει τὸ σύνολο τῶν θεατῶν και νὰ βρεῖ μπαλώματα. Αὐτὸ φυσικά τὸν χαντακώνει ακόμη περισσότερο και δείχνει καταφανέστερα τόσο τὴν πνευματική ὅσο και τὴν καλλιτεχνική του γυμνότητα.